

pojmu »dělník« při tom vycházel, není v naříkaném rozhodnutí přímo řečeno, avšak z okolnosti, že táž činnost uznána jest pro období předcházející za takovou, jež pensijní povinnost nezakládá, tedy za činnost, jež není převážnou měrou duševní, jde najevo, že úřad nezahrnuje pod pojem dělníka ve smyslu cit. zákona v š e c h n y osoby tělesně pracující, jež nevykonávají práci převážně duševních, čili, že odpírá charakter dělníka nějaké kategorii osob tělesně pracujících, jež nevykonávají práci převážně duševních. Tímto názorem však ocitá se žalovaný úřad v rozporu se stálou judikaturou tohoto soudu.

Ježto tudíž naříkané rozhodnutí, pokud jde o období od 1. července 1920, je založeno na nesprávném právním názoru, slušelo je zrušiti pro nezákonnost.

Pojem kupeckých prací.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 26. května 1925, č. 7500/25.)

Naříkanými rozhodnutími bylo v pořadí instancí uznáno, že stěžovatelé Oskar Herz a Lola Blitzová podléhají po dobu svého zaměstnání u stěžující si firmy v Karlových Varech pensijní povinnosti pojistné podle zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., s odůvodněním, že podle konaného šetření zaměstnání byli jako prodavač a prodavačka obsluhou zákazníků a že tedy konali kupecké služby ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. z. V rozhodnutí, týkajícím se pojistné povinnosti Loly Blitzové podotknuto, že je zaměstnána výlučně živnostenským odbytem zboží, kteroužto práci nutno považovati za práci kupeckou bez ohledu na to, je-li spojena s pracemi kalkulačními neb kontorními.

O stížnostech do rozhodnutí těch podaných uvážil nejvyšší správní soud toto:

Žalovaný úřad tím nechtěl vysloviti a nevyslovil také, že každý živnostenský odbyt zboží je službou kupeckou, nýbrž na podkladě nesporných svrchu uvedených skutečností dospěl k tomu, že stěžovatelé Oskar Herz a Lola Blitzová služby kupecké konají proto, že jejich činnost v závodě stěžující si firmy, k živnostenskému odbytu zboží směřující, vyžaduje určitých znalostí, jistého výcviku a pohotovosti, tedy toho, co obecně nazývá se kupeckou zdatností.

Při tomto z naříkaných rozhodnutí se podávajícím výkladě nelze však žalovanému úřadu vytýkati, že podrobiv oba zaměstnance pensijní povinnosti, nesprávně vyložil zákon. Neboť je-li k živnostenskému odbytu zboží stěžujícími si zaměstnanci nesporně konanému potřebí t. zv. kupecké zdatnosti, pak podle názoru nejvyššího správního soudu, vysloveného v nálezu ze dne 14. listopadu 1924, č. 19.869/24, na němž nejvyšší správní soud trvá, konají zaměstnanci oni kupecké služby podle zákona ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. z. a pak také podle § 1, odst. 2. lit. b) pensijního zákona jsou pensijní povinnosti pojistné podrobeni.

V témž nálezu vyslovil pak nejvyšší správní soud, že otázka, zda činnost toho kterého zaměstnance vyžaduje toho, čemu se v běžné mluvě říká obchodní zdatnost, je v konkrétním případě skutkovou otázkou, jejíž zodpovězení závisí na různých okolnostech faktických. Zodpovězení to, jež tvoří část skutkové podstaty, z níž žalovaný úřad vycházel, může nejvyšší správní soud zkoumati jen s hlediska § 6, odst. 2. zákona o správním soudě, tedy jen po stránce formální, nikoli přezkoumati je věcně. V daném případě, kde je nesporno a jak stížnosti samy uvádějí, dokonce notorickým, že jde o prvotřídní závod ve světových lázních, v němž jsou jmenovaní zaměst-

nanci zaměstnání jen v hlavní sezoně, kde podle stížností nakupují jen zákazníci velmi zámožní, měl žalovaný úřad již v těchto faktech stěžovateli samými již v řízení administrativním tvrzených dostatečný podklad pro skutkový závěr, že činnost Herzova a Blitzové onu kupeckou signaturu má, t. j. že činnost jejich vyžaduje určité školenosti ve svém oboru.

Uvádějí-li stížnosti, že právě vysoká úroveň závodu stěžující si firmy svědčí tomu, že zaměstnanci nemají vůbec možnosti, aby vychvalováním zboží a přemlouváním zákazníků je přiměli k uzavření odchodu, stačí poukázati k tomu, že okolnost ta v některých případech bude pro posouzení skutkové otázky svrchu uvedené relevantní, v daném případě však na váhu padati nebude, když z jiných skutkových okolností, na př. prvotřídnosti závodu, platu zaměstnance a pod. je zřejmo, že prodavač vykazovati musí znalost svého oboru a značnou pohotovost.

Vycházejí z těchto úvah, zamítli nejvyšší správní soud stížnosti jako bezdůvodné.

Péče o válečné poškozence. — Nemocenské pojištění.

Porádá dr. J. Tučný.

Ustanovení § 2 zákona č. 146 z r. 1923 nezakládá právního nároku pro osoby tam uvedené, aby jim povolena byla dodatečná přihláška o důchod, nýbrž dává ministerstvu sociální péče možnost, aby v dohodě s ministerstvem financí povolilo dodatečnou přihlášku i oněm válečným poškozencům, na které nevztahuje se § 1 cit. zákona. Zamítnutím dodatečné přihlášky není žádné subjektivní právo válečného poškozence porušeno. (Nález. Nejv. správ. soudu z 16. června 1925, č. 12.190/25.)

K § 1 nem. zák. Služební poměr cestujícího na provisi. Ministerstvo sociální péče rozhodlo v konkrétním sporu v pořadí instančním, že cestující na provisi, který byl činný pro jedinou firmu a z této činnosti měl jediný svůj výdělek, podléhá nemocenské pojistné povinnosti, ježto toto jeho výhradní zaměstnání z povolání pokládáti je za pracovní poměr ve smyslu § 1 nem. zák. Na stížnost dotyčné firmy zrušil Nejvyšší správní soud rozhodnutí ministerstva pro nezákonnost, uváživ v podstatě toto: Poměr cestujícího na provisi k stěžující si firmě nelze pokládat za poměr služební podle § 1 n. z. Zákon nemocenský nepodává sám definici pojmu »služební poměr«. Nutno tedy v tomto případě, kde jde nesporně o poměr, jež nutno posuzovati podle práva soukromého, sáhnouti k obecnému zákoníku občanskému, který v titulu 9. jedná o služební smlouvě a definici tu podává v § 1151 první věty, jež ve znění třetí novely z 19. března 1916, č. 69 ř. z. praví, že služební smlouva vznikne, zaváže-li se někdo konati jinému po nějakou dobu služby. Z ustanovení § 1152 pak plyne, že není-li smlouvou stanoveno jinak, je smlouva služební smlouvou úplatnou. Skutečné vztahy, jež vyplývají mezi smluvními stranami z uzavření služební smlouvy, jsou pak služebním poměrem, a práce, jež osoba ke službám se zavázavší je podle smlouvy povinná konati, jsou službami, jak o nich mluví § 1151. Jsou tedy podstatné znaky smlouvy služební (poměru služebního): závazek, konati práce (služby) na straně jedné, a závazek, platiti úplatu na straně druhé. Z toho, jak stěžující si firma poměr provisiho cestujícího ve svém výrobním oboru líčí a ze seznání provisiho cestujícího samého, což nebylo popřeno ani